

U Osijeku se '91. glava gubila i za vrijeme sprovoda, a on ih je u jednom danu znao imati čak 12 – velečasni Josip Majdandžić

OBJAVLJENO 30. STUDENOGA 2024. OD BORNA MARINIĆ
DATUM DOGAĐAJA: 1991.

Rođeni Osječanin **Josip Majdandžić** župnik u osječkoj **župi svetog Ćirila i Metoda** bio je od njezina osnutka 15. studenog 1976. sve do 14. kolovoza 2002. godine. Prve godine njegove župničke službe obilježili su partijski pritisci gradskih vlasti, kao i teški uvjeti u kući u Divaltovoj 71 u kojoj je služio mise. Ipak nikakve nedaće nisu se mogle mjeriti s onima koje su stigle 1991. kada se župa našla **na prvoj crti**, kao i mnogi njezini župljani, pa i sam župnik.

*Onog dana kada je **tenk JNA pregazio fiću**, 27. lipnja 1991., bio sam na tom križanju, jedno drugi ili treći auto na semaforu. S druge strane raskrižja bio je **Žarko Plevnik**, novinar koji je snimio taj događaj. Kada se to dogodilo znao sam da je rat blizu.*

Posebno se sjeća 1. srpnja 1991. kada su kod Tenje ubijeni **Josip Reihl-Kir, Goran Zobundžija i Milan Knežević**. Taj događaj mu je uz onaj u Borovu Selu sasvim jasno pokazao da je rat tu, pred vratima. Svega par dana kasnije jedna je **granata pogodila 7. kat nebodera** u naselju Sjenjak u njegovoj župi. Dinamika života se mijenja, stižu prognanici, a mnogi napuštaju i sam Osijek.

Mise smo počeli imati samo ujutro i u 15 sati jer je bilo opasno po noći. Tako je i **polnoćka 1991.** slavljena u 15 sati. Jednostavno takve su bile okolnosti. Nakon nje išao sam u Nemetin na prvu crtu da držim polnoćku za vojsku. Bio je mrak, mi idemo džipom, **između mina**, a ne smijemo upaliti svjetlo jer su Srbi između Tenje i aerodroma stavili svoje topove baš za gađanje te ceste. Ipak povremeno bi morao, samo na kratko, vozač upaliti svjetla, a ja bi u tom trenutku ugledao sve te mine oko nas. Tako smo došli do kuće u kojoj je bilo zapovjedništvo i po nama je na taj Badnjak tada počela kanonada. Ja taman krenem misu „U ime oca...“ **kad ono trrrrrr bum.** Tek kada su naši uzvratili i zapucali po njima mogla je početi misa. I dan danas me susreću dečki s te mise i javljaju mi se, kao i oni koji nisu mogli biti na misi već su bili u rovovima, a koje sam nakon mise posjetio i zaželio im sretan Božić.“

Na osobit način velečasni Josip brinuo se da svi poginuli budu i **dostojno pokopani** uz sprovodne obrede.

Na početku je bilo teško, osobito jer je preko puta Novogradskog groblja u mojoj župi bila tzv. **Bijela vojarna** iz koje je pucala JNA. Osim toga ni mediji se nisu snašli. Naime Radio Osijek bi u početku obavještavao ljude o pogibiji te i te osobe i najavili bi točno mjesto i vrijeme sprovoda. Recimo poginuo je Željko sprovod je tog i tog datuma u 15 sati. I onda dodemo u 15 sati na groblje i četnici iz Tenje i Klise **krenu gađati po groblju**, a limena glazba se baca iza spomenika. Baš sam jednom novinarki **Nadi Prkačin**, preko branitelja, sugerirao da prekinu tu praksu i zaista su prekinuli.

Kapelica u središtu Novogradskog groblja postala je **prvi sakralni objekt** koji se u Osijeku našao na meti JNA i koji je **stradao u ratu**.

Oni su te napade pravdali time da su **ustaše djelovale po njima** iz tornjića kapele. Gađali su najviše rozetu ispod tornja kako bi se on urušio no nisu uspjeli u tome, a kasnije sam nakon rata kapelicu obnovio i teška oštećenja popravio.

Nije velečasni Josip sprovode držao samo na Novogradskom groblju već na svim gradskim grobljima, a u dva navrata održao je **čak 12 sprovoda** u jednom danu.

Jednom kada je u rujnu 1991. osvojena Bijela vojarna **JNA je iz helikoptera izbacila svoje poginule** na njivu i onda smo ih mi dostojno pokopali, a bilo je i naših vojnika puno stradalo. Drugi put dvanaest sprovoda imao sam u prosincu iste godine **oko Svetog Nikole**. Gotovo svi svećenici su bili van grada u Đakovu kod biskupa, a ja sam uz četiri svoja sprovoda onda obavio i drugih osam. To je bilo opasno, gađali su nas, čuješ kako geleri frcaju. Nije bilo sigurno kretati se po gradu.

Niti jedan osječki župnik unatoč teškom stradanju grada **nije napuštao svoj grad** i svoje vjernike pa tako niti velečasni Josip. Više su puta bombe i granate padale „njemu pred nosom“ no nije se pokolebao.

Jednom sam otišao do crkve da sve pregledam i tada su **u moj vrt pale četiri granate**. Tko zna kako bi bilo da tad nisam otišao do crkve. Ipak, najgore mi je bilo na jednom sprovodu... Bilo nas je 4-5 i jedan specijalac mi je rekao – Nemam svijeće da baki okitim grob, smijem li jedan plotun opaliti u zrak? I on DRRM kad **odjednom snajper po nama**. Samo sam čuo metke kako fijuču pored ušiju i zabijaju se u tlo. Bilo je blizu, ali brzo su reagirali specijalci i ulovili su dvojicu snajperista koji su pucali.

S vojskom je velečasni Josip bio iznimno povezan. Vojnicima je bio **stup utjehe i ohrabrenja**.

Svaki dan su vojnici dolazili do mene, tražili ispovijed, blagoslov, krunice ili vijesti. Znao sam i ja ići njima na njihove položaje i u njihove stacionare. Pričali bi o svemu. Pokušao sam im pojasniti kako je **njihovo da brane život**, da ne može baka ići braniti život, ne može dijete. Oni su ti koji ne smiju dozvoliti da ne ubiju njega, njegovu obitelj, njegovu kuću, njegovo drvo. Ti koji su došli oko Osijeka došli su pljačkati, uništavati i ubijati. **Ne možeš mu reći IŠŠ**, moraš pucati i braniti se. Oni su imali moralne dileme. Ja sam im govorio – **ne pucajte na nenaoružane**, ali ako netko dođe pred tebe s oružjem taj nije došao da pjevate božićne pjesme. Bilo je onih koji nisu tako radili, njih bi prvo prekorio i rekao mu da to nije naš način življenja i razumijevanja borbi i rata i da **trebamo njegovati kulturu života**. Dvojica vojnika su recimo išla u pljačku i prekorio sam ih. No to nisu bili pravi vojnici već pozadinci.“

Za kraj ipak **nešto vedrije**, ne vežu se uz 1991. samo teška i mučna sjećanja. Izdvaja velečasni Josip za kraj i jedno lijepo:

Uz 1991. me vežu teške, ali i lijepe uspomene. Recimo jedna lijepa **Johann Georg Reissmüller** kojeg sam poznao još s odsluženja vojnog roka u Beogradu gdje je on bio novinar Frankfurter Allgemeine Zeitunga te 1971. pjevali smo ondje „**Rajska Djevo, Kraljice Hrvata**“. Dvadeset godina kasnije on je bio dio jedne inozemne delegacije koja je došla u Osijek i prepoznao me. Tako smo dvadeset godina kasnije opet zapjevali tu pjesmu čije je stihove on dobro upamtio.

„**Ima li Boga na prvoj crti?**“, pitam ga na rastanku u kući u Savskoj ulici gdje provodi umirovljeničke dane.

Naravno, Bog je svugdje. U čemu se očitovao? **Pa nisu svi poginuli u ratu**, nije svaki metak bio ubojit, a i na kraju mi koji smo bili slabiji smo pobijedili. Bili smo slabo naoružani, a JNA je imala zrakoplove i tenkove i razno drugo oružje. Unatoč tome **uspjeli smo se obraniti i stvoriti Hrvatsku**.

Ovaj tekst je dio novinarskoga projekta „Ima li Boga na prvoj crti? – katolički svećenici u Domovinskom ratu, objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2024. godini Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Borna Marinić [Edit profile](#)

Magistar sam povijesti. Radno iskustvo stjecao sam u Hrvatskom povijesnom muzeju i na Hrvatskoj radioteleviziji u emisiji TV Kalendar. Autor sam nekoliko knjiga i filmova na temu Domovinskog rata. Osnovao sam i uređujem Facebook stranicu Dogodilo se na današnji dan – Domovinski rat i portal Domovinskirat.hr. Također uređujem i vodim emisiju Domoljubne minute koja se svakog dana emitira na Hrvatskom katoličkom radiju te emisiju Sve za Hrvatsku i Novi valovi dobrote. Vlasnik sam obrta CroHis kojim promičem vrijednosti Domovinskog rata.

[Add Social Links](#)

[Settings](#)

Podijeli članak